

از هیچ نداشتن، یک چیز کم داشتن، خوبتر است

دیپلوم انجنیر اسرار

آلمان 07.03.2011

دوستان محترم در ارتباط تدوین الفبای لسان شغنانی یا پامیری جرو بحث دلچسپ و با احساس مسئولیت در سایت سیمای شغنان صورت میگیرد و جریان دارد. البته مهم است. به عقیده من در آغاز کار مهم چند حرف یا صدا های خاص که در لسان ما موجود اند میباشند و باید تدوین ترتیب و پذیرفته شوند. من فکر میکنم این کار انجام شده است. زیرا قرار نوشته ها کتاب های درسی ترتیب و آماده ی چاپ میباشند. اینکه افعال چطور برای متکلم مخاطب غایب نگاشته شوند و یا جمع کلمات چگونه ترکیب شود مربوط میشود به طرز قواعد و درست نویسی از لحاظ تلفظ و صدای کلمات که بایست نوشته شوند.

قابل تذکر است که برای لسان های دیگر دنیا نیز الفبا به آسانی و مدت کوتاه بوجود نه آمده است. اشخاص و افرادی در زمینه اشکال را ترتیب و به صدا های مختلف آن را پذیرفتند و بعدا به مرور زمان تغییراتی در آن نظر به ضرورت ها بوجود آمده است. که شکل فعلی را به خود اختیار کرده است. مثلاً لسان جاپانی و چینی مدت های طولانی را در بر گرفته است و یا لسان آلمانی بعد از مدت ها اخیراً توسط عده ی از دانشمندان آلمانی بشمول شیلر (1779-1805) و گویته (1749-1832) ترتیب و تدوین گردید تا مورد استفاده نورمال قرار گرفت ولی در این اواخر بنا بر ضرورت و یک سلسله مشکلات هاباز هم تغییر نمود. زیرا آلمانی ها با آنکه تسته تور مکمل آلمانی را هم داشتند و دارند و شامل سیستم نرم افزار (سافت ویر) کامپیوتر هم است نمی توانستند در هر کامپیوتر خارج از آلمان بدون نسب الفبا یا تسته تور آلمانی بصورت مکمل نوشته کنند. بدین ملحوظ و سایر ضرورت ها دیگر لازم دیدند تا چند حرف اختصاصی خود را تغییر بدهند. یعنی حروف

(Ä) ->>> Ö -- AE -- Ü -- OE -- ß -- UE به SS)

(ä-ae -- ö-oe -- ü-ue -- ß-ss) ->>>

این تغییرات تخمین 170 سال بعد در گذشت و لنگنگ گویته انجام شد.

برای الفبای لسان شغنانی هم ممکن شرایط و چالش های زیاد جوانب افغانستان در زمینه تاثیر گذار باشد در غیر آن در صورتیکه از همان ابتدا الفبا به حروف لاتین ترتیب میشد به عقیده من بهتر بود.

اکنون که کار انجام شده باید بدون چون و چرا پیش برود. در صورت ایجاد مشکلات بعدا اصلاح شود. نباید تشویش نماییم. باید در زمینه کار شود.

در مرحله مشخص کنونی پیشنهاد من اینست که:

- دوستان محترم که در کابل استند در ارتباط تقریر دوسه نفر از تحصیل یافته ها جهت ایجاد و نشر پروگرام شغنانی به رادیو تلویزیون ملی و اطلاعات و کلتور در تماس شوند کار خوبی خواهد شد. تا مانند دیگر لسان ها پروگرام آغازین یک ساعته یا نیم ساعته در رادیو و تلویزیون شروع شود.